

Финдрик, Р. 1983. „Увод у проучавање старих воденица“. *Саопштења XV*: 95–117.

Софија Милорадовић, Ненад Милорадовић

Зимски семинар антропологије за старије полазнике у Истраживачкој станици Петница

Током своје двадесет две године постојања, семинар антропологије у Истраживачкој станици Петница прошао је кроз многе промене, које су га данас направиле онаквим какав јесте. Мењање назива семинара, проток предавача, сарадника и руководиоца, проширење капацитета, а понајвише нове генерације полазника сваке године чине Петницу константно променљивом у својој континуираној мисији развоја научне културе и упознавања средњошколаца са различитим дисциплинама.

Тренд који се појачава из године у годину, захваљујући медијској пажњи упућеној Истраживачкој станици Петница, прихватању значаја неинституционалног образовања, али и добрих резултата рада у Петници, јесте пријављивање све већег броја заинтересованих средњошколаца. Истраживачка станица, наравно, овај тренд покушава да испрати повећањем капацитета и квота за пријем полазника. Као део мера које се предузимају да се одговори на већи број пријављених полазника, постала је уобичајена пракса да се организују одвојени семинари за „млађе“ и „старије“, односно за оне који први пут долазе на семинар антропологије и оне који су већ „прошли“ кроз барем један циклус семинара.

Циклус подразумева четири семинара који се одржавају у току једне године. Начелно гледано, замишљено је да је зимски семинар онај на којем се полазници упознају са антропологијом, њеним појмовима, предметом и методом. Методологија антропологије се детаљно обрађује на пролећном семинару, а летњи семинар би требало да буде посвећен изради истраживачких радова самих полазника. Јесењи семинар је ту да се полазнички истраживачки радови доврше и доведу у своју финалну форму, то јест, спреме за учешће на конференцији петничких радова. Када је у питању семинар за старије, план циклуса прилагођен је чињеници да су полазници стекли основна знања приликом претходних боравака у Петници. Због тога се трудимо да теме семинара за старије полазнике одредимо тако да позивају на промишљање актуелних културних и политичких дешавања у свету, и додатно пруже одговоре на нека од питања која су битна за појединачне истраживачке теме које се обрађују на семинару.

Тренутно руковођење семинаром антропологије организовано је кроз сарадњу Соње Жакуле, која је задужена за семинар млађих полазника, и мене, која сам одговорна за семинар за старије полазнике. Немали број стручних и млађих сарадника учествује у тој сарадњи. Будући да сам се са семинаром антропологије први пут упознала као полазница пре скоро пуну деценију, имала сам прилике да се нађем у свим полазничким и сарадничким улогама које обухвата рад једног

петничког програма. За то време схватила сам да покретачка снага семинара лежи управо у његовим асистентима сарадницима. Сараднике за семинар бирамо из корпуса студената релевантних образовних профила који су показали велику жељу за знањем и који своју улогу на семинару прихватају са одговорношћу и ентузијазмом.

У овој години сараднички тим семинара за старије полазнике чине: Александар Костић (мастер антропологије), Дамјан Југовић Спајић (студент мастер студија етнологије и антропологије, Београд), Давид Ђокић (студент треће године етнологије и антропологије, Београд), Татјана Каровски (студенткиња треће године етнологије и антропологије, Београд), Марина Сакач (студенткиња друге године етнологије и антропологије, Београд) и Емилија Бошковић (студенткиња друге године етнологије и антропологије, Београд). Сви поменути допринели су успешној реализацији прошлогодишњег циклуса семинара за старије полазнике, али и да текући циклус отпочне у доброј радној атмосфери.

Иза нас је зимски семинар овог циклуса, који је био посвећен антрополошким перспективама критика неолиберализма. Семинар је био обележен експерименталном употребом видео предавања, форме коју нисмо до сада имали прилике да употребимо. Како је велики део антрополошког сарадничког тима на усавршавању у иностранству, одлучили смо се да испробамо и тај вид савремене технологије у настави, и омогућимо полазницима да чују предаваче који нису могли да присуствују семинару. Тако су Огњен Којанић (студент докторских студија антропологије Универзитета у Питсбургу) и Милан Шкобић (студент мастер студија на Централноевропском универзитету у Будимпешти), који су дугогодишњи сарадници на семинару, одржали своја прва видео предавања. Теме предавања биле су интерпретације сећања на социјализам (Огњен Којанић) и процеса приватизације у Србији (Милан Шкобић). Запажено предавање одржао је др Александар Бошковић о развоју теорија о идентиту у антропологији. Дејана Костић, МА је проблематизовала употребу хуманитаризма у актуелној мигрантској кризи, док је др Младен Стајић говорио о антрополозима и њиховим представљањима у филмским остварењима. Др Горан Штркаљ почаствовао нас је ретком приликом да чујемо нешто више о физичкој антропологији и томе како је физичка антропологија неодвојива од метода и интерпретације својственим културној. Посебно интересантну радионицу организовао је асистент сарадник Давид Ђокић. Радионица је била усмерена на идентификовање кључних актера капитализма и економских процеса који су започети током седамдесетих година, а који имају последице данас.

Пред нама је пролећни семинар на којем ће полазници бити посвећени завршавању теоријско-методолошких оквира својих истраживања, те су у плану предавања која ће бити блиска темама полазничких радова. У сусрет пролећном семинару 22. циклуса, надам се да су пред нама, као и до сада, године креативних промена, успешних семинара и нове генерације полазника које су спремне да размишљају ван уобичајених оквира.

Наташа Стевановић